

TISZZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 4 frt. Negyed évre . . . 1 fr.
Fél évre . . . 2 frt. Egyes szám ára 3 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a Reiter-
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

A kiadásért felelős a szerkesztő:

HEGYI ANTAL.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Templomtér 91. szám, hová a lap szellemi
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések intézendők.

A beszámoló.

Mult vasárnap tartotta, mint jeleztük, városunk országos nevű képviselője, Hock János ur beszámoló beszédét, melynek politikai tartalmával ugyan lapunk álláspontjánál fogva, miután politikai kérdések megvitatása keretéből ki van zárva, e helyen nem foglalkozhatunk: hanem annál inkább mérlegelhetjük erkölcsi hatását.

Ellenfeleink ugyanis minden áron tőkét szeretnének maguknak faragni a mi rovásunkra a községi közkormányzatban felforgó nehézségekből, melyeket oly színben akarnak feltüntetni, hogy minden bajnak, mely a népre nehezedik, a város orsz.-gyűlési képviselője: Hock János az oka.

Hetek óta szárnyal a hír, hogy Hock János az oka, amiért a kolekrajárvány rosszul alkalmazott óvszabályait és költségeit a város közönségének nyakába akasztották. Ő az oka különösen, a miért a Tiszát elzárták a néptől és ez által azt súlyos kellemetlenségnek tették ki.

Hock János az oka, azt is mondták, a miért a fogyasztási adó minden kellemetlenségeivel és zak-

latásaival a nép nyakába szakadt; mert ha kormánypárti képviselője volna az annyira szeretett és magasztalt Dr. Szivák Imre személyében a városnak, mind ez be nem következett volna.

Hogy az ámitás gondosan szét volt hintve a nép között, eléggé tanusította amaz izgatott hangulat, melylyel a beszámoló beszéd eleje találkozott, a mikor is egy pár be nem számítható állapotban levő egyén mindenáron megzavarni törekedett a közönséget és figyelmet.

Azonban ezen hiu erőlködés is ép úgy csütörököt mondott, mint maga a nép közé esempészett ámitás. A beszámoló beszéd folyamán lehullott a lepel minden czélzatosságról és megismerte Csongrád közönsége, hogy tulajdonképpen épen azon derék urak okai a felforgó bajoknak, kik azt másokra szeretnék rákenni.

Mert hogy mennyit segített rajtunk a kormánypárti mentő kéz bajainkat tekintve, fényesen bizonyítja az 1888. évi nagy árvíz története, a mikor áldozatai lettünk ép a kormánypárti atyáskodásnak. Valamint az ebből folyó roppant ártéri kirovások, melyeknek enyhítését ugyan az a kormánypárti atyáskodás meg-

sem kísérlettel. Sőt azon tisztelt kormánypárti férfiak, kik valaha a kormánypárti zászlót kezükben lobogtatták, Réti Ferencz és Ujholyi Nándor, felé sem néznek a véleményező bizottságnak, mely az ármentesítési ügyekben Kállai Albert kormánybiztos oldala mellett működik, hanem a bizottság egyetlen ellenzéki tagjának Szvoboda Ferencznek hagyják a dicsőséget, hogy az uradalmak ellenében védelmezze meg Csongrád város népének érdekeit, ha bírja.

Jól mondotta azért beszámolójában Hock János a félre vezetett, nyugtalankodóknak: Édes barátaim, ha önöknek sérelmes a regále megváltása és a belőle származó fogyasztási és ital adók terhe, ne engem okozzanak miatta, a ki annak ellene küzdöttem; hanem okolják önök volt képviselőjüket, ki a kormánypárti zászló alatt ama terheket megszavazta.

Hát ahhoz nagy mérvű lelkiismeretlenség is kívántatik, hogy épen azok, kiknek mint volt előljárósági tagoknak kellett volna gondoskodniok, hogy a fogyasztási adók bérlete által a népet a bérlők zaklatásaitól meg kíméljék: most

T Á R C Z A.

Zimonytól Bukarestig.

IX.

Az utókor embere bámulattal hajol meg a rómaiak rendkívüli akarat-ereje előtt, melylyel itt utat törtek magoknak.

A történelem által is megörökített híres Traján-féle ut ez, mely büszkén hirdeti az utókor előtt Róma nagyságát.

Traján kezdte kétezer évvel ezelőtt, Tiberius római császár fejlesztette ezt az utat, nevék be is van vésvé a hatalmas szikla falakba és pedig azon időből, mikor e hatalmas római császárok itt hadsereget vezettek föl.

Bolgatia nevű szerb község mellett a szikla-falba a következő felirat van bevésve:

Ti Caesare Augst. T.

Auguste imperatore

Pon Max Tr. XXXV.

Leg. VI Scyti Leg. V MCCCC.

Ez a fölrás világosan mutatja, hogy ezen utat Tiberius római császár Krisztus születése után 30—34. évben építtette.

Báziást elhagyva Moldva községénél a Duna két hajókázható ágra szakad, s mintegy hét kilométer utat futva meg így szét válva, a Duna újabb egyesülésénél a folyam meder közepében egy ölnél valamivel magasabb kőszál emelkedik ki, melyet „Babakáj“-nak hívnak. Ezen sziklánál lép a Duna a szikla szorulatok közé, hogy az ember pár kilométerre szünte elveszni látja a vizet, miutha ennek utját az égnek meredő és egymásba folyni látszó sziklák végkép elzárják. Innen kezdve a Duna medre tele van sziklakkal, melyeket a hajónak óvatosan kell kerülgetni, hogy beljük ne ütközzék. Itt már a Dunán egymást érik a nagy szikla furó és robbantó hajók, — a melyeknek zakatolásától csak úgy zug a Duna. —

A „Babakáj“-hoz érve, a hajó második kapitánya azt kérdezte tőlem, hogy: a képviselő ur most jár ezen az uton először?

— Igen, feleltem.

— No, válaszolt, akkor a hajósok babonájához képest itt önt meg kellene keresztelni.

— Hiszen meg vagyok én már keresztelve!

— Igen, de nem hajós által. Itt lépünk be ugymond az aldunai zuhatagba és itt már az ut tele van hajózási akadályllyal, azért a hajós, ha olyan embert visz a hajóján ki itt először jár, a Duna vizéből leszokta önteni; mert ha ezt nem teszi, az az őshit, hogy a hajóját veszedelem éri. — Ehez a sziklához is egy érdekes monda fűződik, folytatá magyarázatát a hajós kapitány. — Itt hajdan emberek emlékezete előtt egy hajós csolnakázott le a Dunán a feleségével s az asszony folyton pörölt a férjével, ki, hogy megbüntesse a hallgatásra semmi áron nem hajlandó oldalbordát, kitétte a sziklánál, s azt mondta neki, hogy: itt fogsz éhen veszni. Az asszony sirt, rimázkodott; de a hajós könyörtelen maradt és haladt tovább. Másnap azonban a hajós arra tért vissza és mikor az asszony kiabálta, hogy „baba gáje“, „jó lesznek öreg!“ akkor megállt, kikötött a sziklánál, csolnákába vette az asszonyt és megbocsátott neki; de a sziklát — melynek azelőtt nem volt neve — elnevezte „Babakáj“-nak.

A Babakájjal szemben egy kőszál mered az égnek, s ezen a kőszálon áll merészen a híres Galambocz vára, melynél Zsig-

Pilátus módjára kezeiket mossák és azt a hamis hirt terjesszék a nép között: Lássátok, azért történt mind ez, mert nem Szivákot választották meg képviselőnek.

A mi pedig a kolera elleni óv-szabályok helytelen alkalmazását illeti, vajjon nem Réti Ferenczet és Bojniczer Antalt illeti-e azokért a felelősség, kik egymásután vontak mindenkit fegyelmi följelentés és eljárás alá, ki velük szemben más nézetet nyivánítani bátorkodott? Miként jutott Hock ahhoz a szerencséhez, hogy Réti Ferencz és Bojniczer Antal eljárásának ódiomát mégis ő viselje?

A beszámoló beszédből tehát meggyőződhetett mindenki, hogy bizony még mindig pákuliez forrásból buzognak a bajok, melyek a nép vállaira nehezülnek, hogy éppen Hock János az, ki mindig ott van a hol kell és lehet a nép baján segíteni.

Szünjenek meg tehát egyszer már azok az ámitó beszédek, melyek a nép félre vezetését czélozzák, s melyeket már annyiszor sujtott az érdemlett megszégyenülés s a bajokért való felelősséget viseljük azok, kik előidézték és megteremtették a bajokat.

Azért örvendünk Hock János beszámolójának erkölcsi sikerén, mely e tekintetben tiszta képet nyújtott köz állapotainkról a népnek.

*
Maga a beszámoló így történt:

Vasárnap dél után két órakor érkezett meg Hock János városunkba, mert szombaton dél után még részt vett a zsidók recap-cziójára kiküldött bizottság ülésén, s a vasutnál Csemegi Antal bíró és Forgó Imre másodbíró vezetése alatt küldöttségileg fogadtatott. Majd Hegyi Antal plebánosnál volt szűkebb körű ebéd, melyen részt

vettek az ellenzék számot tevő tagjai és vezérei Szentestől és Csongrádról. Melynek végével Hock Sima Ferencz és Balog János képviselő társai, valamint az ellenzék helybeli főbb emberei által kísérve megjelent a község házában, a hol az összegyülekezett nagy számú község lelkes éljenzéssel fogadta.

A beszámolót Hegyi Antal nyitotta meg, rövid szavakkal előadván a képviselő jövetelének czálját s figyelemre szólítván fel a hallgató közönséget.

Majd Hock János kezdett beszélni tőle megszokott ékes szólással s beszéde első részében a szőnyegen forgó országos kérdésekkel foglalkozott. Egy pár becsudálkozott ember azonban illetlen közbeszólásaival a beszéd ezen részét többször megzavarta, kiket végre is rendőrileg kellett eltávolítani, miután garázdálkodásaikkal különben föl-nem hagytak.

Feltűnt azonban a szónoknak a község nyugtalan hangulata, azért midőn megtudta, hogy annak oka a fogyasztási adó körül követett eljárásból származik: beszéde második részében ezen kérdéssel foglalkozott s azt kifejtette és megmagyarázta oly alaposan, mely az izgatott hangulatot teljesen le csendesítette és megnyugtatta.

Hock után, kinek szavait a község lelkesen meg éljenezte, Sima Ferencz és Balog János képviselők szólottak nagy hatással a néphez, fejtegetvén azon elveket, melyekért ők az ország javára és boldogulására küzdenek s melyek iránt Csongrád választó közönségét is egyetértésre és kitarásra buzdították.

Mindkét szónokot rokonszenvesen fogadta a község s kijelentéseiket gyakori éljenekkel kísérte.

Végül pedig Csemegi Antal bíró mondott hosszabb beszédet, melyben a csongrádi bortermelők speciális sérelmével, a a fogyasztási adóknak a község által történt ki nem bérlésével foglalkozott és kimutatta, hogy ezen ügy körül a mostani előljárást mulasztás, vagy könnyelműség legkevésbé sem terheli; mert a bérlet megszűnése a lelépelt előljárást idejében történt, mely az új bérletet meg sem kísérlette talán azon okból, mert a szegedi pénzügyigazgatóság oly magasra csigázta föl a

fogyasztási adókat, hogy azok beszédését a lelépelt előljárást lehetetlennek tartotta.

Elismeri azonban, hogy a község iránt való tekintetből mégis lehetett és kellett volna a pénzügyigazgatósággal egyezkedést megkísérteni. S ha ő állott volna akkor az ügyek élén, azt mindenbizonyal meg is cselekszi. Most azonban miután a bérlőtársaság a fogyasztási adókat kivette: a kellemetlen helyzeten változtatni nem lehet. De felszólít mindenkit, hogy a kinek baja lesz a bérlő társasággal, forduljon az előljáráshoz bizalommal, ő teljes jó akarrattal rajta lesz, hogy sérelme orvosoltassék.

A község megnyugtatósa iránt kijelentette legvégül azt is, hogy a közgyűlés őt és Dr. Szarka Mihályt küldte ki a végre, hogy Hock János képviselő vezetése alatt küldöttségileg eszközöljék ki a pénzügyminiszternél, hogy a bor forrásra, melyet a szegedi pénzügyigazgatóság rövid 10 napra állapított meg, hosszabb időt engedélyezzen.

Mely ügygyel kapcsolatban még Hock János említette meg, hogy ő amint Csemegi Antal községi bírónak ide vonatkozó, távirati megkeresését vette, legott a pénzügyminiszteriumba sietett, hogy mikor fogadhatja a miniszter a küldöttséget. A minisztert azonban nem találván, az államtitkárral közölte az ügyet, ki is kijelentvén, hogy az ügy elintézése hozzája tartozik, készségét nyilvánította arra nézve, hogy teljesíteni fogja Csongrád város községének jogos kérelmét.

Ezen beszédek a mindvégig kitartó, hallgató közönséget minden irányban megnyugtatták s Hegyi Antal pár, záró szóval köszönetét nyilvánítván ugy szónokló országgyűlési képviselőknek előadásukért, mint a hallgató közönségnek buzgó figyelméért, a beszámoló a község szünni nem akaró éljenei közt véget ért.

Ujdonságok.

— Hock János el utazása. Köztisztelőben és szeretetben álló országgyűlési képviselőnk, Hock János ur, hétfőn dél előtt látogatásokat tett csongrádi ismerőseinél. A nap többi részét pedig Sima Ferencz társaságában Hegyi Antal szülöjében töltötte. Éjjel azonban a két képviselő tengelyen

mond császár 1428-ban Murad török szultánnal szemben elvesztette a csatái, s itt fogságába is esett volna a győztes törököknek, ha Rozgonyi István temesi gróf és ifju neje, a hires Rozgonyi Czeczilia, meg nem mentik az elfogatástól azzal, hogy kellő időben hajóra véve, ki nem ragadják a törökök közül.

Galambócz vára ugy áll ott a szikla tetején, mint egy sasfészék, merészen emelve falait az égnek és büszkén tekint le a szikla lábánál végig hömpölygő Dunára. Ez a vár szinte megvihatlanul látszik.

Zsigmond császár a veszített csata emlékére az innenső oldalon egy alacsonyabb hegy ormára várat építtetett; de ennek már romjai is kezdenek össze olvadni a hegygyel.

Galambócz- és László-vár közt lép a Duna azon szikla-partok és a Duna fenekéből kiemelkedő szirtek közé, melyek az ugynevezett „Vaskapu“-nak előágazatául tekinthetők. Itt a hajózás már egy kissé veszélyessé kezd válni; mert a hajónak kerülni kell a Duna fenekén levő szirteket, szikla-csucsokat, melyek között szakadatlan örvényeket képezve zuhog végig a mindig szűkebb térre szoruló Duna, ugy, hogy csak

a legkitünőbb kormányosok képesek itt egyes helyeken a hajót ácsusztatni veszély nélkül; de csak magasabb vizállás mellett; mert alacsonyabb vizállásnál a hajózás nem csak veszélyess, de lehetetlen is.

Az aldunai zuhatagban haladva néhány kilométerre a magyar parton, jóval innen a Traján táblán, mely a szerb oldalon van a sziklába vésvé, egy emléktábla vonja magára az utas figyelmét.

Az emléktáblán a következő felírás olvasható:

Az aldunai vaskapunak és a többi zuhatagoknak az 1888. évi XXVI. t. cz. által elrendelt szabályozása megkezdett

I. FERENCZ JÓZSEF

uralkodása alatt

Gróf SZAPÁRY GYULA

miniszterelnök idejében,

Bellusi BAROSS GÁBOR

kereskedelmiügyi miniszter által,

1890. évi szeptember 15-én.

Isten áldása legyen ezen művön és megalkotóján!

E pontnál már egymást érik a Dunában a hatalmas furó és robbantó hajók melyekben a technika legújabb eszközei zabolnak furva a sziklaágyakba és robbantva fel a víz alatt fekvő szirteket, hogy ezek eltávolításával a Duna megtisztuljon minden hajózási akadálytól. A felrobbantott sziklák törmelékeit a Duna vízből kiemelik és ebből a Duna medrében jobb oldalon egyes részeken szorító gátakat emelnek a végből, hogy a Duna folyását a hajózás érdeke által követelt irányok közé lehessen szorítani. Sok érdekes dolgot lát itt az ember, melyeket egy rövid utóírás keretébe beszorítani lehetetlen; de hosszabb tanulmány is kell ahoz, hogy itt minden látott dologról hü képet festhessen az ember.

Galambócztól Grébenig rendkívül elszűkül a Duna medre, ugy hogy a hatalmas folyón csak ugy bujkál a hatalmas szikla falak között. E szűkölet a Grébeni szikla csucsig tart, mely a szabályozási munkálat előtt egészen benyult a Duna közepébe, hogy szinte elvágni látszott a Duna folyását.

Sima Ferencz.

(Folyt. köv.)

Félegyházára, onnét pedig a hajnali vonattal Budapestre utazott, hogy részt vehessenek a ház keddi ülésén. Míg szentesi vendégeink: Balogh János és idősb Temesváry Antal még vasárnap este vissza tétek Szentesre.

— **Vármegyei hírek.** Az állan ő választmány holnap dél előtt 9 órakor a megye székházában, Szentesen, ülést tart, hogy előkészítse az ehó 26-ra összehívott törvényhatósági közgyűlés tárgysorozatát. Folyó hó 25-én dél előtt 9 órakor a közigazgatási bizottság, dél után 3 órakor pedig a gyámügyi föllebbviteli bizottság fog ülészn.

— **Vasut-megnyitás.** A szentes-vásárhelyi vasutnak ehó 10-én kellett volna megnyitni. Azonban csak tegnap nyitattott meg. A késedelem oka értesülésünk szerint abban rejlik, hogy a kereskedelemügyi miniszter bizonyos ötvenezer forintnak befizetését kívánta a vasutépítő pákuliczoktól s még az meg nem történt, a vasutat nem engedte megnyitni. Az akadály elhárítása miatt ugyan Talián Béla főispán személyesen közben járt a miniszternél, de az hajthatatlan maradt. Ekkor ugy próbáltak segíteni magukon a pákuliczok, hogy Csató Zsigmond alispánt bízták meg, mikép szólítsa fel Szentes városát az általa megígért, de utóbb visszavont hatvan ezer forint befizetésére. Burján Lajos polgármester azonban kijelentette, hogy véleménye szerint ezen tervet a mai viszonyok közt még csak indítványképen sem lehet Szentes város közgyűlése elé terjeszteni. S így nem maradt más hátra, mint hogy ezen összeget, ha vasutjukat megnyitnati akarják, az építkező pákuliczok ön magukra vessék ki; mert annyi bizonyos, hogy ezen összegből sem Vásárhely, sem Mindszent, sem Szegvár, melynek érdekeit az állomás elhelyezése tárgyában épen nem vették figyelembe, nem kér egy krajczárt sem, s így a pákuliczoknak kell azt kifizetni. Ez azonban olyan dolog, a mitől még a pákulicz háta is borsóznak. — Mint halljuk, egyelőre a szentesi takarékné pénztárakból vették föl az ötvenezer frtot. Eljárásukra azonban jell-mző, hogy az ellenzék soráiból csak Sima Ferenczet és Balogh Jánost hívták meg a megnyitásra.

— **Zsilinszki beperelve** Kühne gépgyáros beperelte Zsilinszki Mihály volt csongrádmegyei főispánt a miatt, hogy az elökléte alatt álló csongrádmegyei gazdasági egyesület bizományosa volt gazdasági gépeinek elárusításában, azonban az egyesület titkára, Zsilinszki gondatlansága miatt, ki a pénztárt egyetlen egyszer sem vizsgálta meg, elsikkasztotta a gépekért befolyt pénzt az egylet vagyonával együtt, és gyáros nem kapta meg gépeinek árát. Dr. Szivák Imre aztán, Zsilinszkinékel kebelbarátja és megbízott ügyvéde, megkereste a csongrádmegyei gazdasági egyesületet, hogy vajjon nem kívánna-e ezen perben Kühne ellen Zsilinszkiével közösen védekezni? De az egyesület azt válaszolta, hogy Kühne gyáros öt nem perelte be, tehát felesleges volna ellene védekeznie: hanem előbb ő is Zsilinszkiével szeretné rendbe hozni az egyesület dolgait; mert Zsilinszki még addig az ő kárát sem térítette meg és így nem lehetetlen, hogy elsikkasztott vagyona miatt a csongrádmegyei gazdasági egyesület is kénytelen lesz Zsilinszkiével perlekedni. Milyen hatalmas ur volt dicsőséges csongrádmegyei főispán korában ez a Zsilinszki és most mié lett dicsősége? rongyos pár ezer forintot nem akar, vagy nem bir megfizetni, hanem engedi magát az ellenzéktipró Zsilinszki csufosan pereltetni.

— **A képviselő testület figyelmébe.** Mint mult számunkban említettük, Szentes városa a jövő évi február 1-re villamvilágítást kap, minek folytán feleslegessé lesz 563 jó karban levő kőolaj-lámpája. Rendén levő dolog volna azért, ha módját bírná ejteni a képviselő testület, hogy a feleslegessé váló lámpákat legalább részben megszerezze városunknak a világítás szaporítása végett; mert ugy tudjuk, hogy Szentesnek minden lámpa 11 frtjába került, s most hajlandó volna kedvező feltételek mellett felárban eladni. Útni kell tehát a vasat addig, míg meleg.

— **Apró hírek Schuster Konstantinról.** A lapok sok mindenféle apró dolgokat beszélnek el Vác közgyelmes püspökéről, mert hiszen ő maga is gondoskodik róla, hogy állandóan foglalkozzanak vele a lapok. Így azt írják, hogy a napokban Szolnok városa, mely a mult évben Schuster Konstantint szó t ö b b s é g g e l díszpolgárának választotta, a miért huszezer forintot adott a szolnoki elemi iskolákra, a napokban fényes küldöttség által adta át a kegyelmes püspöknek a díszpolgári oklevelet és Schuster Konstantin könnyekig meghatva mondott köszönetet a nagyszerű kitüntetésért, mely szerinté életének a legszébb és legdicsőbb napja. — **ugymond** — takarékoskodik, hogy vissza adhassa a hazának azon fillérekét, melyeket a hazától (no meg a bürzétől) nyer. De hogy ebédelni meg hívta volna a tisztelgő küldöttséget, arról már nem beszélnek a lapok. Azt mondják ugyan a rozsz nyelvek, hogy a kegyelmes püspök tulajdonképp 60 ezer forintot ígért Szolnok városnak iskolai célokra, de mikor Szolnok város közönsége küldöttségileg köszönte meg a nagylelkű adományt a váczi püspöki rezidenciában, a jó püspök már csak huszezer forintra emlékezett, s tényleg ennyit is adott Szolnoknak. Hát ez is jobb a semminél. Legalább Szolnokkal nem tett ugy mint Csongráddal az 1888 évi nagy árviz alkalmával, mikor a város plebánosa fölkereste a kegyelmes püspököt Félegyházán, a hol épen bérnálni volt, hogy a nagy csapás által sújtott népet, a jó püspök kegyelmébe ajánlja. És a kegyelmes püspök, segély helyett ama vigasztaló (?) szavakat intézte, a plebános által Csongrád vízkárosult népéhez: Nekem Csongrád semmi! Nem tartozom Csongrádnak semmivel? Ha nincs kegyerük, lesz köles, meg kukorica; egyenek azt. Hát bizony a plebános alig akart hinni saját füleinek, mikor ezen kegyelmes igéket hallotta. No de ezt is jóvá tette némileg a kegyelmes püspök, mert három év előtt a kenyéri pusztán szerencsétlenül járt csongrádi munkások fölszegélyzése végett az előjáróság megkeresése folytán már 400 frtot küldött. Tehát mégis csak tartozott valamivel Csongrádnak? — **Végre azt is írják a lapok, hogy a napokban tartotta meg Szolnok szomszedságában, az ujszászi kerület papsága szokásos őszi gyűlését, melyen a Csáki-féle elkeresztelési rendelet is szóba kerülén, a kerület papsága mindenben a kegyelmes püspök álláspontjára helyezkedett, a ki békét akar!** No bizony akkor nem is lesz a kerület papságának működésében köszönet; mert tudomásunk szerint Schuster Konstantin a főthi és a veresegyházi plebánosokat egy-egy esetben oda utasította, hogy az általuk megkeresztelt gyermekeknek keresztlevelét adják ki a nem katolikus lelkészeknek. Ezt pedig a római pápa a magyar püspöki karhoz intézett levelében megtiltotta. Az a papság tehát, a mely mindenben Schuster Konstantin álláspontjára helyezkedik, sulyosan vét kötelessége ellen, melyet a béke kedvéért sem szabad ilyenképen föl áldozni.

— **Az országos vásár megtartása** iránt az előjáróság a keresk. miniszterhez be küldött kérvényét még nem kapta vissza, s így a vásár megtartása bizonytalan időre el marad megint. — Szentesen f. hó 21, 22, és 23-án tartatnak az országos vásárok.

C S A R N O K.

N é p d a l.

*Elhervadt már az ibolya virága . . .
Hej minek is élek én a világba',
Megtagodott édes apám engemet,
S elhagyott az, kit oly híven szeretek.*

*Az nem fáj, hogy az apám megtagodott,
Hanem az, hogy a kedvesem elhagyott;
Azért nincsen a világban örömem,
Azért oly zord, kihalt minden köröttem.*

*Patak partján a szomorú fűz ága,
Lehajlik a patak fehér habjába . . .
Hull a könnyem — tőle a víz megárad —
Felszárítja a szomorú fűz ágat . . .*

*Majdha egykor a sirhalom fog fedni,
Fűz alatti sirhantomhoz jertek ki.*

*Mondjatok el egy-egy imát felettem;
Ennyit tán csak megtehettek érettem.*

Cs. V. kisasszonyhoz.

*Lányka virágos kert
Legyen a szivedben,
Melyben egy tövirág
A barátság legyen.*

*Üdítő harmatja
Legyen szived vére,
S napként boldogság
Mosolygjon feléje. —*

*Ha majd megfogamzik
E virág szivedben:
Egyik levelére
Jegyezd fel őh! nevem . . .*

Csajághy Gyula.

Egy szív küzdelme.

Irta: Szentkereszt Tytadar.

Erdély egyik legszebb völgyében vezetett utam a mult évben. E völgy két oldalán magas hegység huzódik, melyekből a „Büdös“ és „Zergő“ csucsai emelkednek ki. Tetők oly magas, hogy az utas alig nézhet rájuk a mélységből borzalom nélkül. A szűk völgyön át, a hogy között, a Vargyas patak csörtet előre, s hullámfodrai rohanva üzik egymást tova.

A patak partján virág virágot ér, a melyek mint képek tükröződnek vissza a patak tiszta vizében.

E völgy egyik részén egy kis városka huzódik meg, a hol én utamat, beszálva egy vendéglőbe, megszakítottam. A vendéglő tulajdonosa egy termetes székely ember, ki a legudvariasabban fogadott. Előhozta a „Vargyas Völgye“ legutóbbi számát átolvass végett. Én nem sokáig kináltattam vele magam, mert körülbelül három hét óta lapot nem olvastam, hanem hozzá fogtam annak át olvasásához.

A helyi hírek között a következő öngyilkosság vonta magára figyelmemet:

„Tegnap este a temetőben egy fiatal ember föbe lőtte magát; eszméletlen állapotban vitték a városi kórházba, hol magához tért s Horváth Miklós zádori illetőségű magánzóznak vallotta magát, állapota nagyon sulyos. Tettének okát nem akarja megmondani.“

A név nagyon ismerősnek tűnt fel előttem. Hát ha csakugyan ő az, az én volt laktársam és egyike legjobb barátainnak. Ezt meg kell tudnom.

Ebéd után elmentem a kórházba és felkerestem az öngyilkost. Csakugyan ő volt; legkedvesebb barátaim egyike. Ott feküdt szegény egy ágyon. Egykori szép arcán a fájdalom mély keservei látszottak.

Részvétellel tudakozódtam tettének oka iránt. Kéréssemre aztán a következőket bebeszélte el:

„Mariska volt a neve. Szép ifju arczának rozsait még csak tizenhatszor érintette a tavasz enyhe fuvalma, csak tizenhatszor csókolta meg bájos arcát a tavaszi nap éltető sugara. Picziny ajkai nem ismerték még a szerelem édes csókját, ezekkel ő még csak imát tudott rebegni. Derült homloka és nagy, őszinte, nefelejts szemei világot vetének szíve mélyére, hol az üdv, éden és menyei boldogság honoltak. Arany színű dus hajzata szép lenge fürtökben hullott alá vállaira s eltakará elefánt-csont színű nyaka hátsó részét. Szóval ugy nézett ki mint egy angyal, mely szárnyait fent az égben hagyta s így szállt le a földre,

Negyedik évfolyam.

hogyan megdobogtassa a sziveket és azután ismét vissza menjen, oda, elfoglalni helyét a többi angyalok sorában.

Szülőivel a Duna mentén egy kis mezővárosban lakott. Atyja a bíróságnál volt mint kiadó alkalmazva.

A sors engem is oda vitt s ott ismerem meg e földi angyalt.

Késő este volt midőn megérkeztem a vonattal, honnan egyenest új lakásomra mentem. Édes álm karjai között éltem át az éjt, még csak távolról sem sejtve a következményeket. Mint rendesen, ekkor is reggel 7 órakor keltem s első dolgom volt az ablakon kitekinteni. Ekkor pillantottam meg őt először. Lakásuk ablakából nézett ki az utcán járó-kelők. Első látásánál egy titkos érzés toladott szívembe. E reggelen vesztettem el nyugalmamat örökre.

Éjjeleken keresztül virrasztottam ablakomnál, nem törődve semmit az idő mostohaságával. Olyan jól esett az a tudat, hogy ő most boldogan álmodik a menyország örömeiről.

Szerettem volna találkozni vele, azonban nem volt reá alkalmam. Eddig csak mosolyogni tudtam azokon, kik reménytelen szerelemtől elvakítva, eldobták maguktól az életet, egy golyóval megszabadították magukat a földi élet szenvedéseitől; de ekkor már magam is erre gondoltam. Minden dologtól elment a kedvem s főnkörm nem egyszer figyelmeztetett szorakozottságomra.

Már végső reményem is kihalt szívemből, hogy találkozom Mariskával, midőn újra a hajnal sugara kezdte mosolyogni felém. A város ifjusága bálat rendezett, melyre tudtommal ő is elfog menni. És csakugyan, az imádott leány ott volt. Én érzelmeimtől elragadtatva megvallottam neki forró szerelmemet, s viszont szerelemért esedeztem; Mariska nagy kérésre kimondta az első szerelmi szót az „Igent.“

Ezentul titokban naponként találkoztam vele. Midőn le szállt a nap s minden

elcsöndesedett, Mariska megjelent szobája ablakában, hogy néhány szót szóljon hozzám.

Én ekkor kimondhatatlanul boldog voltam; de sajnos, boldogságom nem tartott sokáig. A kemény szívű apa észrevette a dolgot s könyörtelen szívvél szétépte azon rózsá-lánczot, mely bennünket össze fűzött. Egy dél után anélkül, hogy búcsút vehettem volna tőle, Erdélybe, rokonaihoz vitte el.

Megtudtam, hogy ide hozták, napoként irtam neki, azouban ő nem felelt leveleimre. Egy napon levelező lapot hozott a postás legény, a melyre ironnal csak ennyi volt írva:

„Irnom nem szabad. Beteg vagyok. Szeretlek a sűrű Mariskád.“

Ez volt tőle az első és utolsó levél.

Két év mult el azóta. Elmentem a regényes Vág völgyébe, szülőföldemre, remélve azt, hogy ott talán elfogom feledni őt, de nem birtam: képe szüntelen előttem lebegett.

Ekkor elhatároztam, hogy elmegyek hozzá, felkeresem őt. Elhatározásomat tett követte és én jöttem ide, hogy ha más képen nem, erőszakkal is magamévá tegyem őt.

Kimondhatatlan keserűség fogott el, midőn megtudtam, hogy Mariska — . . . meghalt.

Kimentem a temetőbe, hogy felkeressem sírját. Sokáig kerestem, míg végre megtaláltam egy jászmin bokor mellett. Egyszerű keresztjére e név van fölírva: „Mariska.“

Midőn megláttam, térdem megtörött s reáhullottam a kedves hantokra. Istenem! mennyi kint szenvedtem ekkor. Ekkor örület vett rajtam erőt — — — — —

Hogy mi történt velem, nem tudom. Itt ébredtem fel a kórházban, — — — — —

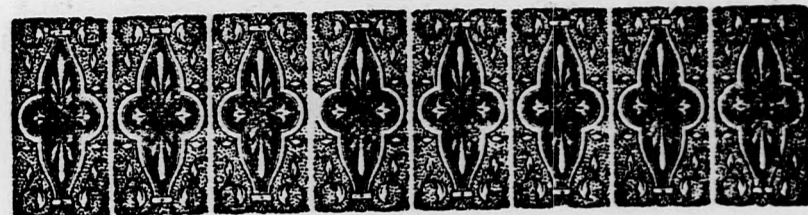
Itt néhány köny csep gördült ki tüveg szeméből. Látszott rajta, hogy a beszéd nagyon kimerítette. Még egy kis ideig vizsgálaltam őt, aztán szomorúan visszamentem a vendéglőbe.

Este épen vacsorám fogyasztottam a vendéglő kertjében, midőn megszólalt a lélek-harang. A vendégek egész közönyösen vették a harang szomorú siró hangját, én pedig egy „Miatyánkot“ rebegtem szegény barátom lelkeért.

Megvártam temetését. A hatóság kérésre megengedte, hogy Mariska mellé temessem. Egyszerű fakeresztjére csak ennyit írtam: „Miklós“

Másnap reggel szép vöröfényes időben folytattam tovább utamat: magammal vivén egy jó barát keserű fájalmát.

NYILTÉR*)

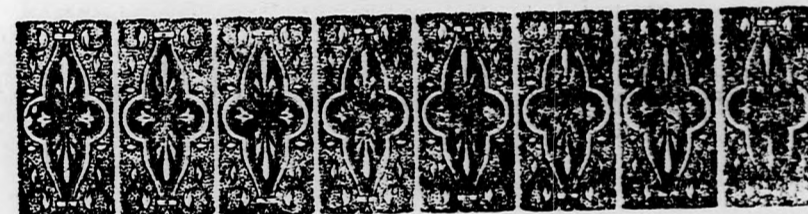
Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására adni, hogy f. hó 8-án orvosi gyakorlatomat a gyógytudományok minden ágából megkezdem.

Csongrád, 1893. okt. 7.

Dr GESMAI JÓZSEF,
egyetemes orvostudor.

RENDEL: reggel 7—8-ig, délután 2—4-ig.

Lakik: Futó-féle házban.

*) Az e rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.

ESZENCZIÁKAT

rum, cognac, mindennemű szeszes italok, asztali likőrök és különlegességek azonnali elhibázhatatlan elkészítésére a legkitünőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tiszta eczetszencziát kellemes ízű borcezet és közönséges eczetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlapot bérmentve küldök.

POLLAK KÁROLY FÜLÖP

eszencziák-különlegességek gyára

P R Á G.

Megbízható ügynökök

kerestetnek.

5—50

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII. ker. Szövetség-utca 13 sz.

Elvállal és berendez:

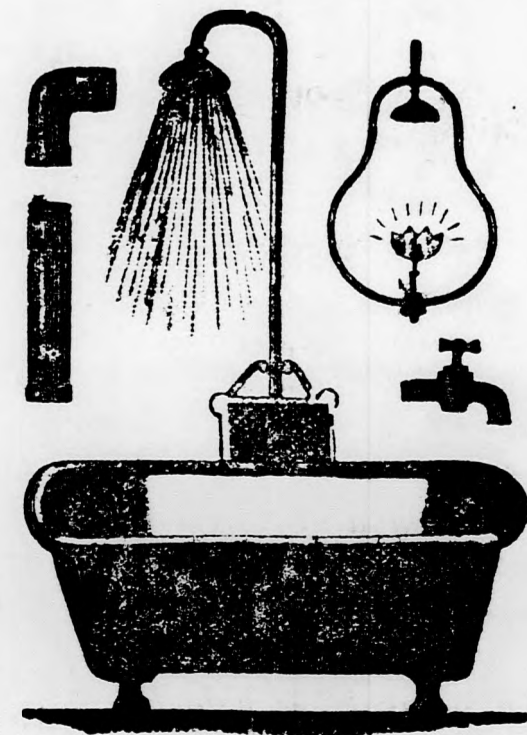
Légszesz és vízvezetékeket.

Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat.

Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.

Városok, gyárak, kastélyok, lakóházak stb. vízzel való ellátását.

Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére.

Szellőztetéseket.

Gőz, kőd és zuhany fürdőket.

Száritókat, bármily célra.

Legjobb rendszerű closeteket.

Vas és kőagyag cső csatornázásokat.

Gőzfürdő és gőz mosókonyhakat.

Szűrő és fertőtlenítőket.

Természetes légszesztelepeket.

Kőszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

6—18